

Obsah

1	DIELEKTRIKA A IZOLANTY	9
2	ZÁKLADNÍ ASPEKTY FYZIKY DIELEKTRIK	15
2.1	Interakce elektrického pole a látek	16
2.1.1	Makroskopické hledisko na polarizaci dielektrika	16
2.1.2	Mikroskopické hledisko na polarizaci dielektrika	22
2.1.3	Vnitřní lokální pole v dielektriku	24
2.2	Mechanismy polarizací a jejich druhy	28
2.2.1	Obecně o polarizaci	28
2.2.2	Deformační polarizace	30
2.2.2.1	Elektronová polarizace	30
2.2.2.2	Iontová polarizace	31
2.2.2.3	Polarizace pružně vázaných dipólových momentů	32
2.2.3	Relaxační polarizace	33
2.2.3.1	Iontová relaxační polarizace	33
2.2.3.2	Dipólová relaxační polarizace	39
2.2.4	Migrační polarizace	41
2.2.4.1	Účinky prostorového náboje	45
2.2.4.2	Dynamický model nehomogenního dielektrika	45
2.3	Dielektrikum v elektrostatickém poli	49
2.4	Dielektrikum ve střídavém elektrickém poli	55
2.5	Dielektrická absorpce	65
2.6	Elektrická vodivost dielektrik	69
2.6.1	Elektrická vodivost plyných izolantů	70
2.6.1.1	Pohyblivost volných nosičů elektrického náboje v plyných izolantech	74
2.6.1.2	Voltampérová charakteristika plyných izolantů	76
2.6.2	Elektrická vodivost kapalných izolantů	78
2.6.2.1	Teplotní závislost konduktivity kapalných izolantů	83
2.6.2.2	Závislost elektrické vodivosti na struktuře kapalného izolantu	86

2.6.3	Elektrická vodivost pevných izolantů	87
2.6.3.1	Povrchová vodivost pevných izolantů	92
2.7	Dielektrické ztráty	94
2.7.1	Dielektrické ztráty v plynných izolantech	104
2.7.2	Dielektrické ztráty v kapalných izolantech	106
2.7.3	Dielektrické ztráty v pevných izolantech	109
2.7.4	Dielektrické ztráty homogenních a nehomogenních izolantů	110
2.8	Elektrická pevnost	111
2.8.1	Elektrická pevnost plynných izolantů	113
2.8.1.1	Townsendovy výboje	114
2.8.1.2	Paschenův zákon	118
2.8.1.3	Kanálový výboj	119
2.8.1.4	Výboje v nehomogenním poli	120
2.8.1.5	Závislost elektrické pevnosti plynů na frekvenci	122
2.8.2	Elektrická pevnost kapalných izolantů	123
2.8.3	Elektrická pevnost pevných izolantů	127
2.8.3.1	Čistě elektrický průraz	128
2.8.3.2	Tepelný průraz	129
2.8.3.3	Elektrochemický průraz – stárnutí izolantů	133
3	DIAGNOSTIKA IZOLANTŮ A JEJÍ METODY	137
3.1	Elektrotechnologická diagnostika v oblasti izolantů	138
3.1.1	Základní aparát a aspekty diagnostiky izolantů	138
3.1.2	Aktuální diagnostické procesy a metody	140
3.2	Standardní podmínky při diagnostice izolantů	141
3.3	Absorpční a resorpční charakteristiky a z nich určované parametry	144
3.3.1	Obecné aspekty problematiky	144
3.3.2	Diagnostické metody pro tuto oblast	146
3.3.2.1	Voltampérmetrová metoda	146
3.3.2.2	Metoda Wheatstonova můstku	147
3.3.2.3	Kompenzační metoda	147

3.3.3	Metodika zkoušek a jejich vyhodnocování	148
3.3.4	Polarizační indexy	154
3.3.5	Redukované resorpční křivky (RRK)	154
3.4	Ztrátový činitel a permitivita	156
3.4.1	Můstkové metody	156
3.4.1.1	Metoda Scheringova můstku	156
3.4.1.2	Metoda čtyřkapacitního můstku	159
3.4.1.3	Metoda modifikovaného můstku pro rozsah 30 Hz do 300 kHz	159
3.4.1.4	Automatický můstek pro měření dielektrických ztrát	161
3.4.2	Rezonanční metoda měřením nakmitaného napětí (Q-metr)	161
3.4.3	Vzorky a elektrodové systémy pro měření dielektrických ztrát	163
3.4.4	Výsledky měření a jejich přesnost	166
3.5	Elektrická pevnost	167
3.5.1	Elektrody a experimentální vzorky	167
3.5.2	Provedení zkoušek elektrické pevnosti	172
3.6	Mechanické vlastnosti izolantů	175
3.6.1	Tahové vlastnosti izolantů	176
3.6.2	Ohybové vlastnosti izolantů	181
3.6.3	Rázová houževnatost izolantů	185
3.7	Možnosti měření rozložení prostorového náboje	190
3.8	Sledování entalpie izolantů	193
3.8.1	Obecně k principu metody	194
3.8.2	Provedení analýz a aplikace jejich výsledků	195
3.9	Určování teploty skelného přechodu (T_g) izolantů	197
3.9.1	Obecně k principu metody	197
3.9.2	Průběh zkoušky a využití získaných výsledků	201
3.10	Zjišťování hmotnostních úbytků izolantů	203
3.10.1	Obecně k principu metody	203
3.10.2	Průběh zkoušky a využití získaných výsledků	204

4	ELEKTROIZOLAČNÍ SYSTÉMY A JEJICH PRVKY	207
4.1	Teplotní klasifikace elektroizolačních materiálů	208
4.2	Přiřazení charakteristických materiálů jednotlivým teplotním třídám	209
4.3	Drážkové izolace	212
4.4	Nomex®	214
4.5	Kapton®	215
4.6	Kompozitní materiály	215
4.7	Slída a slídové výrobky	217
4.7.1	Slída	217
4.7.1	Slídové výrobky	217
4.7.1.1	Mikanity	218
4.7.1.2	Materiály z rekonstruované slídy	219
4.8	Izolační systémy transformátorů	220
4.8.1	Materiály pro izolační systémy transformátorů	220
4.9	Izolační systémy točivých elektrických strojů.....	221
4.9.1	Nízkonapěťové izolační systémy točivých elektrických strojů	221
4.9.2	Vysokonapěťové izolační systémy točivých elektrických strojů	222
4.9.2.1	Systém resin-rich.....	223
4.9.2.2	Systém VPI (Vacuum Pressure Impregnation).....	224
4.9.2.3	Porovnání technologií VPI a resin-rich	225
	LITERATURA	226
	REJSTŘÍK	227
	KNIHY NAKLADATELSTVÍ	
	BEN – TECHNICKÁ LITERATURA	237
	ADRESY PRODEJEN TECHNICKÉ LITERATURY	239
	PÁR SLOV O NAKLADATELSTVÍ.....	240